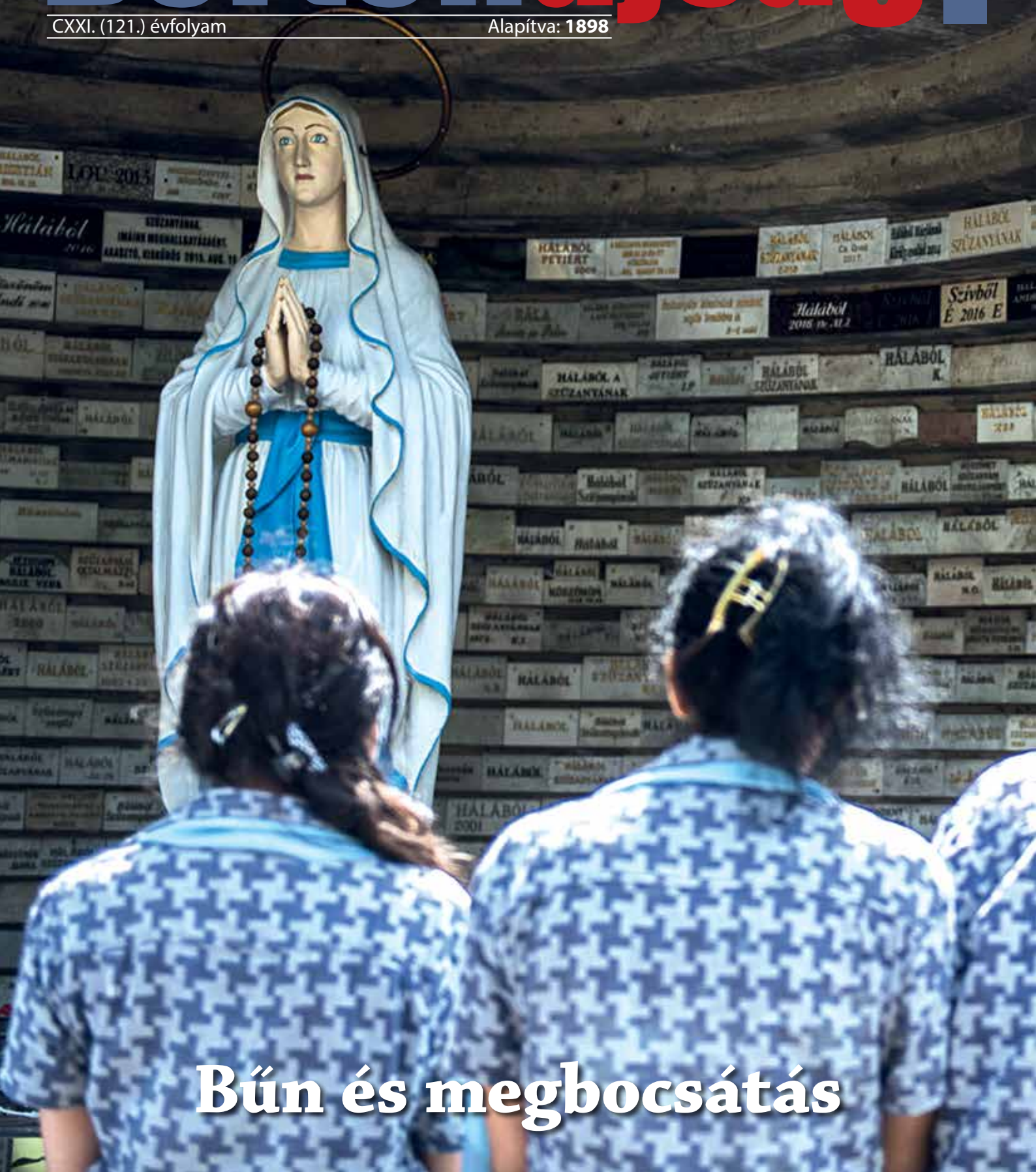


Börtönújság

2018. JÚLIUS

CXXI. (121.) évfolyam

Alapítva: 1898



Bűn és megbocsátás

MEGÉRTEK AZ ÉRETTSÉGIRE

a Budapesti Fegyház és Börtön elítélte

Hét elítélt, köztük Móring Dániel és Melis György tett sikeres középszintű írásbeli érettségi vizsgát a Budapesti Fegyház és Börtönben június 7-én. Dániellel és Györggyel a szóbeli vizsga előtti héten beszélgettünk. A két fiatalemberben nagy volt a druk, de azt mondták: az írásbelin szerzett érdemjegyeik egyikén sem szeretnék rontani. Dani édesanyja unszolására vállalkozott a rácsok mögötti érettségire, míg Gyuri elmondása szerint mostanra komolyodott meg igazán. Idén összesen 45 fogvatartott készült fel a vizsgákra a hazai büntetés-végrehajtási intézetekben.

– Anyukám unszolására vágtam bele a középiskolai tanulmányokba a börtönben. Ő szeretne volna, hogy hasznosan és ne marhaságokkal töltssem el a rám kiszabott büntetést. Kilenc éve vagyok rácsok mögött, jövőre szabadulok. 23 évesen kerültem be. A szabad világban az általános iskola nyolc osztályát végeztem el, valamint kitanultam a felszolgáló szakmát. Ebben a munkakörben is dolgoztam odakint – mondta a 32 éves Móring Dániel.

Dani egyike volt annak a 45 elítéltnak, akik idén tettek középszintű érettségi vizsgát a hazai büntetés-végrehajtási intézetekben. A Budapesti Fegyház és Börtönben büntetését töltő férfi azt mondta, hogy a szabad életben még nekivágott a 9. osztálynak, de aztán végképp otthagya az iskolát, és esze ágába se jutott volna folytatni, ha nem kerül a rácsok mögé.

– A vége felé már nekem is nagyon tetszett, hogy egyre több ismeretre tettem szert. A történelem és az angol nyelv lett a kedvenc tantárgyam. A matekot azonban nem sikerült megszeretnem. Magyarból, történelemből, matematikából, angolból és földrajzból tettem sikeres érettségi írásbelit. Minden jegyem hármas lett. Anyukám nagyon büszke volt rám, és ezeken a jegyeken már a szóbelin sem szeretnék rontani. Izgulok, hogy mi lesz, mert írásban magabiztosabbnak érzem magam – vallotta meg férfiasan Dani egy héttel a szóbeli megmérettetés előtt.

Azt mondta, hogy történelemből legkedveltebb témája az Anjou-kor, míg Magyarország világháborúban játszott szerepét kedveli legkevésbé. – A matek írásbeli borzalmas volt, de nagy szerencsére két részből állt, aminek első része könnyebb és viszonylag megtanulható volt. Összejött belőle annyi, hogy a nehezebbekben már veszíthettem is pontokat. Azt hittem nem sikerül majd az írásbeli, de a magyar érettségi önbizalmat adott. Aztán a



matekon is túljutottam, és onnan már tudtam, hogy minden sikerül majd. Szerencsére matekból már nem kell szóbelizni – mondta Dani.

A férfi tanulás mellett dolgozik is a Budapesti Fegyház és Börtönben: az udvart kell minden délelőtti rendben tartania. – Utána ebédeltem, majd a délutánjaimon végig tanultam. Úgy este 6-7 óráig bújtam a könyveket, a füzeteket és a jegyzeteimet. Minden szóbeli tételt nekünk kellett kidolgozni, ami darabszámra elég sok: történelemből 20, magyarból és földrajzból 40-40 tételünk volt. Mindent külön lapra írtam ki, majd folyamatosan olvastam őket, és komolyzene hallgatása mellett memorizáltam a leírtakat. Nem gondoltam volna, hogy zene mellett milyen jól rögzülnek a dolgok – magyarázott a felkészülésről.

Dani azt is elmondta, hogy korábban nem volt valami jó véleményemmel az érettségről. – Amikor felszolgálóként elkezdtem dolgozni, senki nem kérdezte, hogy milyenek voltak a tanulmányi eredményeim. Megmondták mi a feladat, ha jól megcsináltad, alkalmas voltál a munkára. Csak felesleges papírként tekintettem az érettségire. Most viszont már látom, hogy ennek megszerzésében milyen hatalmas nagy munka van, és milyen komoly dolog ez egy

ember életében. Szabadulásom után még az angolomat akarom tovább fejleszteni. Valószínűleg visszatérek majd a vendéglátásba, de külföldön képzelem el a jövőmet – mesélt terveiről Moring Dániel.

– Ha azt mondom, hogy a középiskola három osztályát öt év alatt teljesítettem, és a negyediket már el sem kezdtem, az ugye jelent valamit? Anyukám sokszor azt sem tudta, hogy megbuktam és évet kell ismételnem. Azt hitte, hogy már végzős vagyok, amikor újra jártam a harmadikat. Igazi rossz gyerekek voltunk az öcsémrel – mesélte Melis György. A Budapesti Fegyház és Börtön 36 esztendő fogvatartottja szintén sikeresen tette le a középszintű írásbeli érettségit. Négy és fél éve van rácsok mögött, még négy évet kell eltöltenie a börtönben. – A kint teljesített három középiskolás évemet elfogadták, csak az utolsó osztályban csatlakoztam a többiekhez. Nagyon jó tanáraink voltak, minden pedagógusomnak szeretném megköszönni a belénk fektetett munkáját – mondta Gyuri.

Azt mondta, ha visszapörgethetné az idő kerekét, 19-20 éves ifjúként jobban koncentrálna a tanulásra. – Elbuliztam a fiatalságomat, de szerencsére végül megjött az eszem. Jó érzés a tudás birtokosának lenni, hogy amiket olvasok, azzal több leszek, és például egy esti híradóban mondottakban meglátom az összefüggéseket és egyéni véleményt tudok alkotni az ott elhangzott hírekről – közölte Gyuri.

Azt mondta, hogy 16 év kihagyás után nagyon nehéz volt visszatérni az iskolapadba, de az egy év tanulás nagyon sokat adott neki. – Ha csak kettes leszek mindenből a szóbelin, már azzal is elégedett vagyok, hiszen az írásbelim mindenből meglepően jól sikerült. Az anyukám és az öcsém is büszke rám. Az érettségi mellett a börtönben már kitanultam a targoncavezetést, jelenleg festőnek tanulok, amely képesítést a tervek szerint jövőre szerzem meg. Minél sokoldalúbban szeretnék majd kilépni a nagyvilágba, de mivel még messze a szabadulás, egyelőre nem gondolkozom a jövőmről – mondta Melis György.

A Börtönújság szerkesztőségének nevében minden érettségiző elítéltnak gratulálunk, és szívből kívánjuk, hogy a börtönben megszerzett tudást szabadulásuk után jól tudják hasznosítani.

Kiss Gábor Gergő

Tudta?

Míg az 1980-as években a börtönökben lévő analfabéták aránya több mint 15 százalék volt, addig ma már ez az arány kevesebb, mint 1 százalék. Ez annak a következetes és egységes oktatási koncepciónak köszönhető, amely az elmúlt években jellemezte a büntetés-végrehajtási szervezetet. Az új bv. kódex még nagyobb hangsúlyt fektet a fogvatartottak egyéniesítésére és reintegrációjára, hiszen ennek egyik legfontosabb eleme az oktatás biztosítása és a piacképes szakképzések megszervezése. Az általános iskola és az érettségi mellett a fogvatartottnak olyan hiányszakmákban igyekszik a büntetés-végrehajtás gyakorlatorientált képzést biztosítani, amely javíthatja a szabadulás utáni munkaerőpiaci esélyeiket. Az elítéltek körében a legkeresettebb szakmák a festő, mázó, tapétázó, a konyhai kisegítő, a targoncavezető, a bútorasztalos, a kőműves és burkoló.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Tóth Tamás** bv. vezérőrnagy • Főszerkesztő: **Makula György** bv. alezredes

Főszerkesztő-helyettes: **Kellner Gergely** bv. százados • Felelős szerkesztő: **Kiss Gábor Gergő** • Fotó: **Németh Barbara**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BvOP Kommunikációs Főosztály**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25**, e-mail: **sajto@bv.gov.hu**.

Nyomdai előkészítés: **Gleenart Grafika Bt.**, Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Rácsok mögött élnek, de lelkükben ők is szabadok

Tizenhat börtön közel 80 fogvatartottja vett részt 2018. június 13-án a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága és a Honvédelmi Minisztérium Katolikus Tábori Püspökség közös szervezésében megtartott III. Országos Fogvatartotti Zarándoklaton Mátraverebély-Szentkúton. Szent Antal ünnepén immár harmadszorra is megtölthették a fogvatartottak a Szentkúti Nagyboldogasszony-templom padsorait.

A kegyhely felé vezető út kereszteződésénél barátságos fából készült zarándokok fogadják az érkezőket. Szeretni való táj, kedves kis házakkal, tiszta levegővel. A zöldben pompázó völgy bejáratánál a szokásos ellenőrzésen esünk át. Az idő elviselhető, bár a júniusi reggelek csalókák; ilyenkor hirtelen melegszi a levegő. Legelsőként a Balassagyarmati Fegyház és Börtön rabomobilja gördül le a völgybe, az utolsó Kalocsáról érkezik.

Mielőtt bemennénk a templomba, megkeressük Miklóst. A szél fúj, de a meleg már az árnyékban is tikkasztó. A Balassagyarmaton büntetését töltő magas, vékony, nyílt tekintetű fiatalemberrel a Mária-szobor mellett, egy padon ülve beszélgetünk. Szívesen mesél családról, magáról, és hitről. Azt meséli, négy éve csoportos rablás miatt került börtönbe, a bűncselekményt végső

elkeseredésében követte el: élettársa veszélyeztetett terhessége felemésztette minden tartálékukat. „Nagy volt a nyomás, családfenntartóként át kellett élnem, hogy nem tudok gondoskodni a gyermekemről. Szörnyű érzés volt.” Miklós megbánta amit tett, szabadulása után szeretne új életet kezdeni. Közben folyamatosan érkeznek a rabók, szállnak le a fogvatartottak, akiket kis pihenő után a biztonságiak és reintegrációs tisztek kísérnek a kegytemplomba. Amíg arra várunk, hogy mindenki megérkezzen, bent közös énekléssel telik az idő. Na de vissza Miklóshoz, aki – ha minden jól megy – jövő szeptemberben feltételesen már szabadulhat. Addig még egy zarándoklat befér – jegyezzük meg. Ő mosolyogva bólint. „Szentkúton egy kicsit mindenki elfelejti, hogy rab, de az ideiglenes szabadságérzet mellett lelki erőt is ad nekünk az út. Ha újra megkapom



a lehetőséget, akkor biztosan itt leszek” – foglalja össze érzéseit. Az élettársa és kislánya is Németországba költözött, szabad emberként majd ő is megy utánuk. A börtönben raktárosként dolgozó 33 éves fiatalember legemlékezetesebb vallásos élménye a börtöncursillóhoz kötődik. Székely János püspök atya tanmeséje és az a három nap felejthetetlen marad számára. A tanmese egy szabadulását váró fogvatartottól szólt, aki nem tudta, a szülei vajon hogyan reagálnak majd szabadulásának hírére. Írt hát nekik egy levelet – büntetése alatt az elsőt. A levélben arra kérte szüleit, ha várják haza, kössenek a vasútállomás egyik oszlopára egy színes szalagot. A nagy napon a szabadult férfi lélegzetviasszafojtva várta, hogy végre megpillantsa a jelet, ami nemcsak, hogy ott lógott a megbeszélthelyen, hanem a hazafelé tartó gyalogúton több helyen is egy-egy színes kendő mutatta az utat hazáig. Mivel előzetes letartóztatása alatt Miklósnak is megromlott a kapcsolata a szüleiével, ez a történet érintette meg a legmélyebben. A vallásnak köszönhetően azóta megtalálta saját szalagját és saját útját, végül a szüleiével is rendezte a kapcsolatát.

A Nagyboldogasszonynak épült templomban Orosz Lóránt ferences testvér, a kegyhely igazgatója, éppen utazásról beszél. Utazásról, zarándoklatról, amelynek célja kérni Istentől és köszönetet mondani Istennek. Épp olyanról, mint amilyen a mai. Mondandójának lényege egyszerű: élj és cselekedj Istennek



kedvesen és Ő oltalmazni fog téged. Végül zárandokokként köszönti a fogvatartottakat és a szervezőknek – Bíró László tábori püspöknek és a büntetés-végrehajtás vezetőinek – köszönetet mond azért, hogy fontosnak tartják, segítik az elítéltek lelki megnyugvását és megerősödését.

Bíró László a börtönlelkészekkel koncelebrált mise elején példaértékű összefogásról beszél. A protestáns és katolikus lelkészek, a kegyhely, illetve a büntetés-végrehajtás közötti összefogásról, amelynek köszönhetően immár harmadszorra töltötték fel e szent hely templomának padsorait a fogvatartottak. Köszönetét fejezi ki a bv. munkatársaknak, akik immár 3 éve biztosítják és teszik lehetővé azt, hogy a fogvatartottak és a lelkész testvérek is itt legyenek. Ezt követően kiemeli, hogy az örömhír terjesztése élethelyzettől füg-

még a menekültekért is fohászkoznak. Igazán mély gondolatok hangzanak el. Könyörgéseik tanúbizonyságai annak, hogy a lélek még akkor is szárnyalhat, ha a test rácsok közé kényszerült.

Már a kegyhelyismertetésen vagyunk, elbűvölve járjuk végig a helyszíneket. Szentkút immár 12 éve hazánk nemzeti kegyhelye. Több mint 800 éve érkeznek ide zárandokok, hogy a mindennapokat maguk mögött hagyva lelki feltöltődésre leljenek, Istenre találjanak. Orosz Lóránt kegyhelyigazgató és ferences rendi testvéreinek köszönhetően megismerjük a szobrok, ábrázolások és a szent tárgyak történetét. A hely kisugárzása, a környező cserhádi dombok, és a völgy szépsége mindenkit magával ragad. Akkora a csend, hogy még a lépteinket is halljuk.

Nórával már tavaly is találkoztunk, idén már félig szabad ember. A letöltött 11 év

a családom, megcsókolom őket és mesélek nekik. Ha hagyják, estig abba sem hagyom.” Hosszú távú terveit között szerepel, hogy visszatér Mátraverebélyre, hiszen megígérte édesanyjának, hogy egyszer elhozza ide őt is. Kiderül az is, hogy Nóra kihagyhatatlan szereplője a börtön vallási életének, hiszen orgonál, és a kis énekkart is ő vezeti. Igaz már nem sokáig. Saját kulacsa mellett több flakont is cipel magával. „Az mind a zárkatársaké lesz” – mutat mosolyogva a szentkúti vízzel csordulásig teletöltött ásványvizet palackokra. Köztudott, hogy a hazai börtönökben raboskodók segítségével hosszú ideje teszi könnyebbé a legnehezebb helyzetben lévőket. Nóráék is rendszeresen gyűjtenek társaival a rászorulóknak, még a vörösiszap-katasztrófa károsultjait is segítették. Ahogyan zárkatársai, ő is dolgozik. Szalagvezető az Adorján-Tex varrodájában, ott, ahol a fogvatartottak a rendőrök, a tűzoltók és a börtönőrök egyenruháit készítik. Idő közben harangszó szakítja félbe Nórá, ami azt jelenti, hogy már mennünk is kell vissza a templomba, ahol közös imádsággal és hálaadással zárjuk a napot.

Amikor kilépünk a templomkapun érezzük, hogy itt ma mindannyiunknak maradandó vallási élményben volt része. Püspök atya szavai pedig ott csengenek mindenki fülében: áldomjakok szép jövőt és emeljétek fel egymást. Tudjuk, hogy az üzenet épp úgy vonatkozik ránk, a rácsok túlsó oldalán élőkre is. És, hogy mit is viszünk haza a zárandoklatról? A fogvatartottak által készített zárandoksálon és kerámián kívül mindazt az örök igazságot és egyedülálló vallási élményt, amelyet az ország legnagyobb katolikus zárandokhelyén évről évre bárki átélhet, három éve már a fogvatartottak is. A büntetés-végrehajtás kiemelt feladata ugyanis az, hogy elősegítse az elítéltek visszatérését a társadalomba. Ebben a vissza találásban részt venni pedig nem csupán kötelességünk, de mérhetetlenül szép feladat is. Tudja ezt az a 35 börtönlelkész is, aki lelkiismeretes és odaadó szolgálatával a börtönvilág speciális közegében segít, nyújt vigaszt, és szeretetet, mutat életcélt és követendő értékeket a rászoruló és erre igényt mutató fogvatartottaknak. Nekik köszönhetően lelkek sokasága szárnyal, olykor rácsokon, zárkaajtókon és bástyafalakon túl is.



getlenül mindannyiunk dolga. „Áldomjakok szép jövőt magatoknak és emeljétek fel egymást, formáljátok a körülöttem élöket. A lelkek nincs megbilincselve, még ha rácsok mögött éltek is.” A szabadulásáért hálát adó egykori fogvatartott, Steffek Albin által festett freskók alatt ez mindenki számára világos üzenet.

Szent Antal ünnepe van ma, így Bíró László a portugál származású ferences rendi szent életéről és szolgálatáról is beszél. Elmeséli, hogy a prédikátor még egy teljes rablóbandát is jó útra térített egyszer, de nagy sikert arat az olasz mandarinolvajokat a mennyországba csempésző Mandarinok Szűzanya legendájával is. Az elítéltek családjaikért, társaikért, a börtönökben dolgozókért, de

és 3 hónap után 20 nap múlva szabadul Kalocsáról. A szabadtéri misézőhely egyik padsorában ülünk, ő kedvesen mosolyog, vörös haját rendre arcába fűjja a szél. „A legfurcsább számomra az lesz, hogy nem kell engedélyt kérnem mindenért, akkor és oda mehetek majd, ahová csak akarok” – mondja. Számára Mátraverebély évről évre erőt és új reményt adott. A börtön előtt is vallásos volt, de hite bent felértékelődött és megerősödött. Ez, és a családja tartotta benne a lelket. A szabadulásra még nem gondol. Mint mondja, az még szörnyen távolinak tűnik, de azért ábrándozott már rajta. Van egy fia, aki helyette is számolja a napokat, várja, hogy újra legyen anyja. „Első nap?” – teszi fel a kérdést magának. „Megölelem

Világháborús hősök előtt tisztelegnek munkájukkal a sátoraljaújhelyi elítéltek

Sírköveket öntenek ki a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönben működő sírkőüzemben dolgozó elítéltek, hogy a fejfákat ezután a város köztemetőjében található világháborúban hősi halált halt katonák sírja fölé állíthassák fel. A kőbe az elhunytak neve, halálának időpontja és rendfokozata is belekerül. A Hősök temetőjébe idén szeptemberig 1500 új sírkő kerül az elítéltek munkájának köszönhetően.

– Az eredeti szakmám kőműves, így nem volt kérdés, hogy a sírkövek gyártásakor számítanak majd a munkámra – a 43 éves Menyú János már 10 éve van rácsok mögött és két év múlva szabadul. A váci börtönben eltöltött hat év után került a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönbe, ahol pár éve egy igen érdekes vállalkozásba fogtak. A város köztemetőjében nyugvó mintegy 1500 világháborúban elesett hősi halált halt katonára a hosszú évek alatt megrongálódott fejfáját cserélik le idén új sírkövekre, amelyekbe a sírban nyugvó nevét, halálának évét és rendfokozatát is begravírozzák az elítéltek. A sírokon nyugvókról pontos információkkal rendelkeznek.

– A sírkőgyártás alapanyagait szakmám-ból kifolyólag már ismertem, de a konkrét munkafolyamatokat a börtönben kel-

lett elsajátítanom, hiszen ez elég speciális munka. Lassan két éve csinálók sírköveket, örülök, hogy a szakmában dolgozhatom. Két brigádra vagyunk osztva, én a szakmai részért felelek. A csapatunk 800-1000 sírkövet már biztosan megcsinált. Naponta nagyjából 10 sírkövet öntünk ki, hetente nagyjából 50-60 készül el. Egy sírkő nagyjából 2-3 hét alatt kerül olyan állapotba, hogy az egyik oldala gravírozhatóvá váljon. Ezzel a munkával komoly dolgot teszünk le az asztalra. Az általunk készített sírkövek még 50 év múlva is biztosan állnak majd, ezzel az egész emberiségnek teszünk szolgálatot – vélekedett Menyú János.

Azt mondta, hogy szabadulása után kimegy majd a sátoraljaújhelyi temetőbe, hogy lássa: az általuk is készített sírkövek hogyan mutatnak a sírokon a szabad ég alatt. János azt mondta, hogy kinti

életét is kőművesként képzei el. Tudja, hogy szakmájában munkaerőhiány van, ezért itthon szeretne érvényesülni két gyermeke miatt is.

Miután a sírkövek több rétege teljes mértékben egymáshoz idomul, a gyártóműhelyből átviszik őket a gravírozóba, ahol két elítélt vési bele a kövekbe az elhunytak nevét, halálának évét és rendfokozatát.

– Elektronikai műszerész vagyok, ezért kerültem munkatársammal a gravírozóba – a 31 éves Dankó Gergely tavaly április óta tölti büntetését Sátoraljaújhelyen, idén októberben szabadul. A fiatalember azt mondta, hogy teljesen távol ált tőle ez a munkafolyamat, a komoly koncentrációt igénylő gravírozást el kellett sajátítania. – 600-700 nevet már biztosan belekarcoltam a sírkövekbe. Borzasztó, hogy 18-28 év közötti fiatalok estek el értelmetlen vérengzésekben – magyarázta Gergely.

Kezdetben napi 3-4 sírkövet tudott naponta gravírozni, ma már a napi 20 sem okoz gondot neki.

– Szellemileg és fizikailag is elfáradok a nap végére, hiszen a sírkövek egyenként 70-80 kilósak, ezeket mozgatni kell – mesélte Gergely.

A sírköves brigádoknak tartaniuk kell az ütemtervet is, hiszen a Honvédelmi Minisztérium tavaly kiírt pályázatán Sátoraljaújhely önkormányzata a börtön bevonásával azt a nem kisebb célt tűzte ki maga elé, minthogy a sátoraljaújhelyi



Tudta?

Sátoraljaújhely köztemetőjében található a Hősök temetője. A különleges katonai temetőben 1540 különböző nemzetiségű katona alussza örök álmát. Az első eltemetett katona Balázs József gyalogos 1914. szeptember 14-én került a közös katonasírbá, az utolsó, egy ismeretlen orosz katona, 1919 januárjában. A katonás rendbe állított, egyforma sírjelek alatt katonák nyugszanak, a legfiatalabbak 18 évesen estek el, a legtöbbjük 22-28 éves volt. Legtöbben magyarok, de a monarchia minden nemzetiségéből található itt áldozat: osztrák, német, ruszin, lengyel, román, szlovák, horvát katonák, szerb és orosz hadifoglyok is. Minden azonosítható katonának külön sírhelyet jelöltek ki, a járványos megbetegedésekben elhunytakat tömegsírbá temették. Valamennyi áldozatnak megadták a végtisztességet, felekezetük szerinti egyházi szertartással temették el őket. A kőből készült egyforma fejfákat részben az állam költségére, részben közadakozásból állították. Később a temető déli részébe temettek néhány katonát azok közül, akik a II. világháború utolsó időszakában az újhelyi harcokban estek el. A temető közepén a munkácsi vasgyárban öntött feszület magasodik, talapzatán a Szózatból vett idézet: „Az nem lehet, hogy annyi szív hiába ontá vért...”. A temetőt a két világháború között rendszeresen gondozták, a katonákról a május utolsó vasárnapján tartott Magyar Hősök Napja alkalmából emlékeztek meg. Az 1960-as évektől elhanyagolt állapotú temetőt az 1980-as évek végétől a Városvédő és Szépítő Egyesület vette gondozásba.

Hősök temetőjében levő összes fejfát kicserélik. Idén szeptemberig 1500 sírkövet kell kiönteniük, és az elhunyt katona nevével gravírozniuk. Ebből 700 már elkészült, belőlük 312 darabot már ki is helyeztek a Hősök temetőjébe.

Kiss Gábor Gergő

Országos Fogvatartotti Imanap Baracskán



Kilenc büntetés-végrehajtási intézet közel 150 fogvatartottja vett részt a Közép-dunántúli Büntetés-végrehajtási Intézetben rendezett VIII. Országos Fogvatartotti Imanapon június 7-én. A büntetés-végrehajtás kiemelt feladatákként kezeli a fogvatartottak társadalmi reintegrációjának elősegítését, amiben fontos szerep jut az elítéltek vallásgyakorlásának is. A börtönlelkészek elhivatottságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy szoros együttműködésben dolgoznak a reintegrációs tisztekkel azon, hogy az elítéltek szabadulásuk után a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. Az imanapot minden évben más büntetés-végrehajtási intézet rendez: megszervezése és végrehajtása a fogvatartottak nagy száma miatt szerteágazó figyelmet igényel a büntetés-végrehajtás dolgozóitól. A rendezvényen egy korábban szabadult elítélt tartott beszédet bizonyágtételről, a részt vevő fogvatartottak imanapi énekekkel fohászkodtak. A büntetés-végrehajtási intézetek lelkészei mellett beszédet tartott a Református Misszió Központ igazgatója, Magyarné Balogh Erzsébet lelképásztor, Szabó Ferenc esperes, püspökhelyettes és Bán Béla György esperes lelképásztor, zsinati képviselő is, akik az esemény befejeztével áldást is mondtak.



„A Fegyházlelkész”



A „Fegyházlelkész” címmel portréfilm készült a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön lelkészéről, *Butsy Lajos* atyáról. *Varga Ágota* rendező Lajos atya plébánosi munkáját és az intézetben végzett tevékenységét is magában foglaló alkotása egy egész életutat mutat meg, melyben szó esik szerencsétlen sorsokról és Isteni útmutatásról is. A stáb a börtönben háromszor, egyenként 2-3 napot forgatott. A misén és hittanoktatáson kívül felvettek egyéni beszélgetéseket, valamint a zenei foglalkozások és a sakkszakkör munkáját is, amelyeket Lajos atya irányít és felügyel. A filmet a tervek szerint ősszel szeretnék bemutatni.

Egyházi könyvtár a fogvatartottaknak

A Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtönben már több éve eredményesen működik a fogvatartotti könyvtár közel 6000 kötettel. A fogvatartottak elsősorban hétvégén, de akár munkanapokon délutánonként is látogathatják a könyvtárat. A könyvtár kínálata évről évre bővül az együttműködéseknek köszönhetően. A vallási témájú kötetek eddig az intézet börtönlelkészénél voltak, és a fogvatartotti vallási programokat – cursillo, ultreya, istentisztelet, szentmise, egyéb foglalkozások – látogatók előszeretettel éltek is a kölcsönzés lehetőségével. Az utóbbi három évben a kötetek száma megnövekedett, az egyházi programokon részt vevő fogvatartottak száma megháromszorozódott. A börtön a Sárospataki Református Teológiai Akadémiával való együttműködésének köszönhetően könyvtári polcokat, valamint újabb 400 kötetnyi vallási irodalmat kapott május végén. Az új egyházi könyvtárat az intézet kápolnájából nyílóan alakították ki, a

könyvtári alap katalógusrendszer szerint. A könyvtár olvasósarokkal is bővült: a fogvatartottak a lelki foglalkozások során elmélyülhetnek egy-egy kötetben. A könyvtár május végi ünnepélyes átadására a Sárospataki Református Teológiai Akadémia képviselői, *Prof. Dr. Dienes Dénes* rektorhelyettes és *Dr. Csorba Dávid* főiskolai docens érkeztek az intézetbe. Elismerően nyilatkoztak



a kezdeményezésről, és örömmel fogadták a fogvatartotti egyházi könyvtár megalakítását.

Érseki szentmisét tartottak a fogvatartottaknak Veszprémben

Pünkösöd alkalmából látogatott el *dr. Márfi Gyula* Veszprém Főegyházmegye érseke a veszprémi börtönbe. A jeles napon *Németh Éva* bv. ezredes, a veszprémi börtön parancsnoka köszöntötte az egyházfőt, akinek a látogatását *Zsebe Attila* börtönlelkész diakónus készítette elő *Lendvai-Frikkel Attila* egyházi segítő közreműködésével. A női fogvatartottak nagy érdeklődéssel készültek az eseményre, a szentmise előtt családi beszélőn fogadták szeretteiket, akik közül többen éltek a lehetőséggel és részt vettek a szentmisén is. A liturgián a Spiritus együttes egyházi énekei csendültek fel, magával ragadó muzsikájuk mindenkit lenyűgözött. Márfi Gyula a jelenlévőkhöz a tőle megszokott, közvetlen módon szólt, a Húsvét szent titka utáni ötven nap felidézését követően a Pünkösöd lényegéről osztotta meg értékes gondolatait. Egy ókori görög filozófus a világ lényegére vonatkozó nézetéből kiemelte a föld, a víz, a levegő és a tűz elemeinek



rendszerét, mely elemek közül a Pünkösödhöz leginkább a levegő társítható, ami a szentlélek formájában van jelen mindannyiunk életében. A nap üzenetei ezért a szentlélek köré fonódtak, *Óvári Mariann* elítélt Ezékiel próféta könyvéből az éltető leheletről olvasott fel. Márfi Gyula szépirodalmi művekből, versekből idézett, ezekkel tereli a bűnelkövetőket a helyes útra. „Olyan jó rossznak lenni, olyan rossz jónak lenni” – emlékeztetett sokak gondolatára és javasolta mindenkinek, hogy a Szentlélek segítségét hívjuk, ha elbizonytalanodunk az élet útvesszőiben. Ugyancsak a lélek és a levegő párhuzamára utalt az a példával, hogy a növények számára sem elég csupán a napfény és a csapadék. Szél, azaz levegő, lélek nélkül terméketlenek, hasznavehetetlenek maradnak.

Újraindult a GINOP

Digitális képességfejlesztési program indult újra a fogvatartottaknak az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben: az elítéltek szabadulás után a munkaerőpiacon kamatoztathatják a megszerzett tudást. A projekt célja a fogvatartottak digitális kompetenciájának növelése, amely a munkaképes korú felnőtt lakosság körében hozzájárul a foglalkoztathatóság javításához, ösztönzi a társadalmi felzárkózást segítő felnőttkori tanulást, javítja a hozzáférést az IKT (információs és kommunikációs technológiák) használatot igénylő technológiai környezetben megnyíló álláslehetőségekhez. A digitális készségekkel nem rendelkező csoportoknak ezen készség fejlesztése az egyik legfontosabb munkaerőpiaci kulcskompetencia. Cél minél több fogvatartott bevonása a turnusokba.

ÁLLAMPUSZTA



KECSKEMÉT



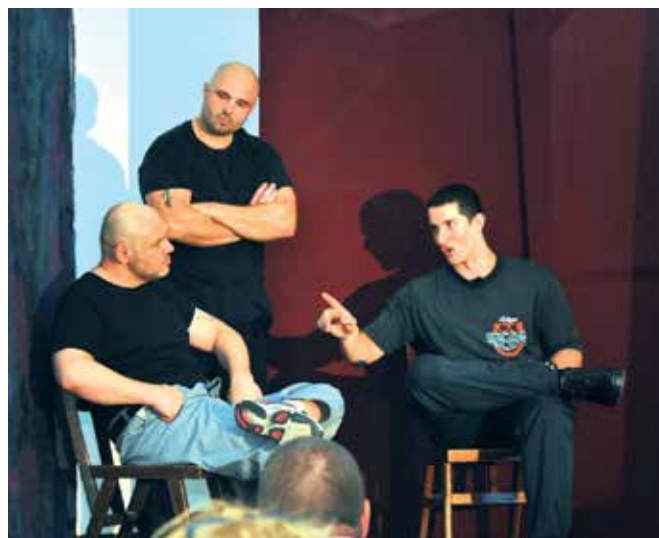
Sikeres vizsga

A Kecskeméti Szakképzési Centrum és a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet együttműködése alapján a fiatalok elítélteknek 2016 szeptemberében elindult festő-mázoló szakképzés a végéhez ért. A két éves képzés zárásaként egy fiatalok elítélt tett sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát. A vizsgázó fogvatartott az elméleti és a gyakorlati ismeretekből is jeles minősítést szerzett. Az elítélt foglalkoztatására ezután a megszerzett szakmájának megfelelően festő-mázoló munkakörben az intézet háziműhelyében kerül sor.

Börtönszínházak regionális döntői

A III. Országos Börtönszínházi Találkozó regionális döntőit rendezték meg június elején több büntetés-végrehajtási intézetben. A Gyújtóban tartott megmérettetésről a Fiatalok Bv. Intézete jutott tovább a Kirág-lak című saját darabbal. A szombathelyi regionális döntőből a Veszprém Megyei Bv. Intézet társulata került a fináléba. A tiszalöki elődöntőt a tiszalöki intézet Tiszavirág Társulata nyerte meg. Előadásukat Csehov nyomán mutatták be, a Három Nővér Tiszalökön címmel. A Fővárosi Bv. Intézetben rendezett viadal győztese Federico Garcia Lorca Bernarda Alba háza című darabjával a Pálhalmi Országos Bv. Intézet lett. A börtönszínház mára elterjedt és elismert gyakorlattá vált a hazai büntetés-végrehajtási intézetekben. A regionális fordulók idén 16 fogvatartotti társulat vett részt. A zsűri által legjobbnak ítélt előadásokat augusztus 17-én a budapesti József Attila Színházban is bemutathatják.

BÖRTÖNSZÍNHÁZ



BUDAPEST

Fókuszban a képzés és a fejlesztés

Májusban két olyan tanfolyamot zártak le a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben, amely nagy segítséget nyújthat a fogvatartottaknak előbb az intézet falain belüli, majd a szabadulás utáni életükben. Véget értek a Váltó-Sáv Alapítvány által támogatott dorgprevenációs fókuszú programok. A reintegrációs törekvéseket előtérbe helyező foglalkozások női és férfi fogvatartottaknak az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával, uniós pályázat útján valósultak meg. A Fókuszban a család elnevezésű csoport női fogvatartottjainak tartott foglalkozásokra a Gyorskocsi utcai épületben hetente, összesen 10 alkalommal került sor. A csoportfoglalkozásokon feldolgozandó témakörök a család, a gyereknevelés, családtervezés, továbbá a függőségek problémái voltak, praktikus ismeretekkel kiegészítve. A kurzus elvégzéséről 9 női fogvatartott kapott oklevelet. A Fókuszban a munka (munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése) elnevezésű foglalkozást az intézet III-as objektumában tartották. Itt 3 férfi elítélt szerzett tanúsítványt egy 30 órás készségfejlesztő, ismeretátadó foglalkozás elvégzéséről, amelynek középpontjában a munkaerőpiaci ismeretek bővítése, a munkaügyi jogszabályokról szóló tájékoztatás, valamint az eredményes elhelyezkedést elősegítő kompetenciák fejlesztése álltak. A büntetés-végrehajtási szervezet már régóta nagy hangsúlyt fektet az olyan személyiségfejlesztő programok, kurzusok támogatására, amelyek a fogvatartottak szabadulás utáni visszailleszkedését segíthetik elő, illetve a társadalmi normák iránti érzékenyítést célozzák meg.



Játszóteret újítottak fel az elítéltek

DEBRECEN



A Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben jogerős szabadságvesztését töltő 3 fogvatartott május 26-án resztoratív munkavégzésen vett részt a Debreceni Református Kollégium Tímár utcai óvoda játszóterének felújításában. Az intézet évek óta jó kapcsolatot ápol az óvoda vezetésével, így a „Szeretethíd” programban visszatérően segítséget nyújt az óvodának. A három fogvatartott homokot hordott be a homokozóba, melyet azután felástak és elegyengettek. Ezután az óvoda fapadjait, fajtékaikat festették át. Az óvodások nagy örömmel vették birtokba az új homokozót.

MÁRIANOSZTRA

A környezeti nevelést támogatták

A fogvatartottak korábbi bér munkában gyártott odúinak és madáretetőinek mintadarabjait adományozta a Nostra Kft. a szobi Fekete István Általános Iskola tanulóközösségének. Az iskola névadójának szellemében – a természet és a madarak védelmében – fognak majd ezek kikerülni az udvar fáira, illetve a tél közeledtével majd a tanterem ablakpárkányaira. A Nostra Kft. teljes egészében állami tulajdonú, a Márianosztrai Fegyház és Börtönben elhelyezett fogvatartottak munkáltatásának céljából alapított gazdasági társaság. A társaság főként faipari tevékenységet végez, mely kiegészül papíripari, illetve fémipari bér munkával. Emellett folyamatosan keresi a további munkáltatási lehetőségeket akár külső partnerek bevonásával. A korábban elkészített madáretetőket már nem gyártják a társaságnál a fogvatartottak. A termék utolsó darabjai, azaz a mintadarabok méltó helyre kerültek a nívós környezeti neveléséről is elhíresült Fekete István Általános Iskolában.



A lakatos tanoncok harmada kiváló eredménnyel szóbelizett Szegeden

Tizenhat fogvatartott szabadulhat büntetése letöltése után karosszerialakatos OKJ bizonyítvánnyal a Szegedi Fegyház és Börtönből. Az írásbeli és a gyakorlati vizsga után szóban vizsgáztak a tanulók a Nagyfa-Alföld Kft. oktatótermében június 6-án. – Az oktatott szakma kiválasztásakor elsősorban az volt a fő célkitűzés, hogy a hosszabb ítélettel rendelkező fogvatartottak olyan szakképzettséget szerezzenek, amelyet a büntetés ideje alatt és szabadulás után is hasznosíthatnak – mondta *Tóth Ibolya* bv. ezredes, a Nagyfa-Alföld Kft. ügyvezető igazgatója. A tizenhat fogvatartott az elmúlt két évben hetente háromszor 8 órát ült az iskolapadban vagy dolgozott a munkaasztal mellett, formálta a sérült autók alkatrészeit. – Május közepén kezdődött a vizsgák sora, először írásban adtak számot tudásukról a tanoncok, majd a gyakorlati vizsgán fémek megmunkálása, fúrás, faragás, előrajzolás, fűrészelés, egyengetés, hegesztés volt a feladatok sorában – mondta *Bajáki Imre* a vizsgabizottság elnöke. Ezt volt a legnehezebb teljesíteni a tanulók véleménye szerint, ennek ellenére mindenki megfelelő minősítést kapott, egy tanuló pedig kitűnő eredményt ért el. *Szegedi István* gyakorlatvezető oktató elmondta, hogy sok jó szakemberre van szükség, és az itt elsajátított tudást a későbbiekben tudják majd kamatoztatni a frissen végzett karosszerialakatosok. Örömmel mesélte, hogy a szóbeli vizsgán a tanulók egyharmada kiválóan teljesített.

SZEGED



SZEGED

Napi 2 tonna ruhát mosnak a Nagyfa-Alföld Kft. mosodájában



Május 7-én új munkahely létesült a Nagyfa-Alföld Kft. szegedi gyártelepén. A mosodát egy külső vállalkozóval alakította ki a rabok foglalkoztatását szervező kft. Eddig naponta egy tonna ruhát mostak és szárítottak a gépek, ezeket az egy műszakban dolgozó elítéltek összehajtogatták és kivasalták. A tervek szerint e hónaptól áttérnek a kétműszakos munkarendre, így összesen tizenhat fogvatartott kezeli a gépeket a kft. új üzemrészében, és két tonnára emelkedik a naponta kimosott ruha mennyisége.

Fórumon tájékoztatták a fogvatartottakat

Fórumot szerveztek június 5-én a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a fogvatartottak tájékoztatására, amelyen minden olyan szakterület vezetője részt vett, akik közvetlenül velük foglalkoznak. A fórumot *Márkus Éva* bv. főhadnagy, mb. reintegrációs tiszt nyitotta meg. A fogvatartottak tájékoztatását *Dr. Böcz Zoltán* bv. őrnagy, büntetés-végrehajtási osztályvezető kezdte, aki többek közt a közeljövőben az elítélteket leginkább érintő csomagküldési szabályok változásairól, az ezzel kapcsolatos eljárási rendről, annak gyakorlati végrehajtásáról beszélt. Tájékoztatást adott a fogvatartottak aktuális fegyelmi helyzetéről is. *Szelei János* bv. alezredes a csomagküldés újonnan bevezetett változásai kapcsán annak gazdasági oldaláról értekezett. *Deli Zoltán Gyula* c. bv. főhadnagy, mb. biztonsági osztályvezető az intézetben felfestett, a fogvatartottak mozgatási, mozgási útvonalát meghatározó vonalakkal kapcsolatban tájékoztatta az elítélteket. *Dömötör Andrea* címzetes bv. törzsszázlós, főápoló a gyógyszerteremtáshoz kapcsolódó változásokról, míg *Árki Inez* EFOP főelőadó az induló fogvatartotti foglalkozásokról, és az arra való jelentkezés lehetőségéről szólt. A fórumon közel 30 fogvatartott vett részt, akik a zárkájukban elhelyezett többi társukat is képviselték. A tájékoztatók végén az elítéltek kérdéseket tettek fel a közelgő labdarúgó-világbajnokság mérkőzéseinek megtekintéséről, illetve az esetleges hőségriadó esetén bevezetésre kerülő intézkedésekkel kapcsolatban.

SZEKSZÁRD



Rejtvény



SUDOKU

A rejtvény szabálya: Minden egyes sorba, oszlopba és kockába írjon egy számot 1-től 9-ig úgy, hogy soronként, oszloponként és kockánként csak egyszer használ fel egy számot. A Soduku feladványt akkor fejt meg sikeresen, ha ez a feltétel hiba nélkül teljesül.

1. Nagyon könnyű

			2	7		
8			3		9	
		6		5		1
4			8	7		2
	9		1			3
	5			6		4
7			9		5	
		1		6		8
		5	4			

3. Közepes

3						
1				9		4
8				7	2	
	5			6		9
		7			8	
	2			1		3
		6	5			7
	4			3		
						1
						4

5. Nehéz

1					7	
3				2		4
	5			9		
	6		8			5
		4			1	
	9			3		2
				7		8
2			6			3
		5				2

2. Könnyű

		6	5			1	
4					2		9
				3			8
	7			1		5	
	8						6
		3		9			4
2				4			
9			7				3
		5			8	2	

4. Nehéz

					7		8
		5		9			1
6			3				4
		2		5			9
	4			1	8		7
	3			6		2	
7					4		5
	1			2		7	
	5		9				

6. Nagyon nehéz

3				9			
	1			7			8
	2					6	
		5					4
9					3		7
8					1	2	
	6						5
4				8			9
				1			3



◆		POSITIV ELEKTROD	WAGNERES INDUKTOR	DRYTESZ (MILKOS)	AZ ELEJÉN ÜRÖKELI	HÖRSZUSAG JELE	◆
	1						0
		A MEGFEJTÉS 1. RÉSZÉ					
		A NEUTRON JELE		PEZSÓ- MARKA		LITER	
				ELŐTÁJ: KÉP		MOGOTO	
		IMPORT OLAJ			A CÉRUM VEGYÜLE		
		OLASZ VÁROS			AZ ÓRA JELE		
◆	2	HÁZAI BANK	NEMET ÁLLAM VOLT		... DOG (EYORSETEL)		
			MÁLTA AUTÓJELE		RÓMIN SZÁZ		
		OLASZ TELEFON		KÖCVÉDI		NITROGEN VEGYÜLE	RÉSZBEN LEGONTI
				CHANI AUTÓJEL		TESLA RÖVIDEN	
		BASTYA KÖZEPÉI	... CHANEY (SÉNÉSZ)		TURISTA- EDNYET V.	HÖRSZUSAG JELE	
◆			NEMET AUTÓJEL				
				KULTYA LAAGELY		PÁROS SÓFÓR	

KERESZTREJTVÉNY

A keresztrejtvény megfejtése Norman Mailer egyik idézete. Norman Mailer (1923-2007) amerikai író. Írói tehetsége termékeny és sokrétű volt: regényein túl verseket, színdarabokat, esszéket és forgatókönyveket is írt; volt film- és színdarabrendező, és hosszú ideig újságíró. Eredeti stílusa miatt irodalmi körökben a próza- és újságírás úttörőjeként tekintik. Mailer kétszer kapta meg a Pulitzer-díjat. Fontosabb művei: Meztelenek és holtak, A hóhér dala.